

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/64/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1417213816
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1417213816.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vičkovej a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom ul. Primaciálne námestie č. 1, 814 99 Bratislava, IČO: 00 603 481, proti žalovanému: MBL a.s., so sídlom ul. Štefánikova č. 26, 040 01 Košice, IČO: 36 207 039, zastúpenému advokátkou: JUDr. Michaela Töröková, so sídlom ul. 29. augusta č. 5, 811 08 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 21. apríla 2022, č. k. 7C/51/2017 - 641, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný **m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom IV zo dňa 21. apríla 2022, č. k. 7C/51/2017 - 641 súd prvej inštancie zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania zo dňa 31.05.2021, na základe čiastočného späťvzatia žaloby zastavil konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia istiny 28.352,60 eura s príslušenstvom za obdobie od 01.09.2014 do 26.11.2015, vo zvyšnej časti istiny 41.515,53 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 41.515,53,- eur do zaplatenia, žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Vykonaným dokazovaním mal prvoinštančný súd preukázané, že Národný výbor hlavného mesta Slovenska Bratislavy, útvar územného plánovania a architektúry, listom zo dňa 24.08.1970 č.j. ÚPA-4410-154/24/70 "Stavba automatickej telefónnej ústredne v O. Q., adresovaným Riaditeľstvu pôšt a telekomunikácií (doručeným dňa 27.08.1970) okrem iného súhlasil s umiestnením stavby automatickej telefónnej ústredne podľa § 11 až § 13 zák. č. 84/1958 Zb., ako aj § 15 a §19 vyhlášky Štátneho výboru pre výstavbu č. 153/1959 Ú.v. o územnom plánovaní a podľa zák.č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, s tým, že stavba bude umiestnená podľa pripojeného polohopisného plánu v M1:1000 odsúhlaseného generálnym projektantom sídliska O. Q., stavba bude realizovaná podľa projektovej dokumentácie schválenej Útvárom územného plánovania a architektúry listom č. ÚPA 4116/154/24/70. Navrhovateľ pred započatím stavebných prác bol povinný zadovážiť si od Odboru výstavby príslušného ObNV (poľažne iného stavebného úradu príslušného podľa osobitných predpisov) o vydanie rozhodnutia o prípustnosti stavby "stavebné povolenie" podľa zák.č. 87/1958 Zb., vyhl.č. 144/1959 Ú. V. o stavebnom poriadku. V zmysle Investičnej úlohy č.bl.5798/66 boli v predmetnej budove zriadené 3 byty: byt pre domovníka, byt pre vedúceho Automatickej telefónnej ústredne a byt pre riaditeľa pošty. Žalovaný, ktorý sa vlastníkom predmetnej stavby stal na základe Kúpnej zmluvy evidovanej pod sp.zn.V-7497/2010 zo dňa 13.04.2010, listom zo dňa 22.12.2014 požiadal žalobcu o odkúpenie pozemku nachádzajúceho sa

pod predmetnou stavbou podľa § 9a ods. 8 písm. b/ zák.č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, pričom listom zo dňa 10.06.2015 mu bolo oznámené, že odborné oddelenie Magistrátu hl.m. SR Bratislava a starostka Mestskej časti Bratislava O. Q. neodporúčajú predaj uvedených nehnuteľností. Následne žalobca listom zo dňa 19.08.2016 "Užívanie pozemku v Bratislave k.ú. O. Q. parc. č. XXXX pod stavbou so súp.č. XXX" zaslaným žalovanému, uplatnil úhradu podľa rozhodnutia č. 33/2015 primátora hl.m.SR Bratislava. Z obsahu výpisu z LV č. XXXX vyplýva, že na predmetnej nehnuteľnosti viaznu vecné bremená zriadené v prospech Slovak Telekom a.s. ako právneho nástupcu Slovenských telekomunikácií š.p. týkajúce sa stavby vo vlastníctve žalovaného, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX, čo potvrdzuje verejnoprospešný charakter tejto stavby, ktorá bola postavená ako Automatická telefónna ústredňa a v súčasnosti je v stavbe umiestnená technológia telefónnej ústredne s počtom cca 16000 telefónnych liniek slúžiacich pre obyvateľov mesta Bratislava. V predmetnej stavbe sa nachádzajú aj byty (6 bytov - jeden byt na 1.poschodí, 5 bytov na 2.poschodí), nachádza sa v nej aj CO kryt - kryt civilnej obrany, ktorý musí byť žalovaný v zmysle zák.č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva zachovávať, udržiavať a v prípade potreby poskytnúť verejnosti na využitie. Znaleckým posudkom č.XXX/XXXX znalca G.. P. G. F.. - stanovenie všeobecnej hodnoty nájmu, všeobecnej hodnoty vecného bremena - pozemky parc. č. I. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, A. X, W. - O. Q. bola ustálená všeobecná hodnota pozemkov spolu 379.000,- eur, nájmu 24.300,- eur/rok, všeobecná hodnota práv a závad : vecné bremeno práva existencie, užívania a údržby stavby s.č. XXX na predmetných parcelách spolu 324.000,- eur. Znaleckým posudkom č. XX/XXXX N. G.. O. S. F.. bola určená všeobecná hodnota nájmu pozemku nachádzajúceho sa v okrese Bratislava IV k.ú. O. Q. evidovaného na LV č. XXXX, register I. parc.č. XXXX/X o výmere 1540 m2, druh pozemku: zastavané plochy a nádvorja, za rozhodujúce obdobie od 27.11.2015 do 30.09.2017 (rekapitulácia všeobecnej hodnoty v sume 765.000,- eur) a teda rekapitulácia všeobecnej hodnoty nájmu pozemku za rozhodujúce obdobie od 27.11.2015 do 30.09.2017 bola znalcom ustálená na sumu 43.327,98,- eur. Znaleckým posudkom č. XX/XXXX vypracovaný znalcom G.. P. G. F.. vyplynula všeobecná hodnota nájmu za posudzované obdobie 27.11.2015 - 30.09.2017 za užívanie sporného pozemku I. parc.č. XXXX/X o výmere 1540 m2 k.ú. O. Q., spolu za predmetné obdobie v sume 30.263,21,-eur. Znaleckým posudkom č. XX/XXXX vypracovaným znaleckou organizáciou CENEKON a.s. vyplynula všeobecná hodnota nájmu za posudzované obdobie 27.11.2015 - 30.09.2017 za užívanie pozemku I. parc.č. XXXX/X o výmere 1540 m2 k.ú. O. Q. spolu v sume 31.275,- eur .

3. Takto ustálený skutkový stav veci po právnej stránke posúdil podľa článku 20 ods. 1, 3 a 4 Ústavy SR, § 3 ods. 1, § 123, § 134 ods. 1,3,4, § 151n ods. 1, 2,3 a § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj podľa § 23 ods. 5 a § 24 zák. č. 182/1993 Z.z. v znení účinnom ku dňu 01.09.1993, a dospel k záveru, že vo veci samej je potrebné žalobu zamietnuť. V prvom rade zopakoval, že z listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu bolo preukázané, že Národný výbor hlavného mesta Slovenska Bratislava, útvar územného plánovania a architektúry, dňa 24.08.1970 listom č.j. ÚPA-4410-154/24/70 "Stavba automatickej telefónnej ústredne v O. Q., adresovanom Riaditeľstvu pôšt a telekomunikácií (doručení 27.08.1970) k umiestneniu predmetnej stavby - automatickej telefónnej ústredne, podľa § 11 až §13 zák. č. 84/1958 Zb., ako aj § 15 a §19 vyhlášky Štátneho výboru pre výstavbu č. 153/1959 Ú.v. o územnom plánovaní a podľa zák.č.71/1967 Zb. o správnom konaní, dal súhlas s tým, že stavba bude umiestnená podľa pripojeného polohopisného plánu v M1:1000 odsúhlaseného generálnym projektantom sídliska Karlová Ves, stavba bude realizovaná podľa projektovej dokumentácie schválenej Útvorom územného plánovania a architektúry listom č. ÚPA 4116/154/24/70. Navrhovateľ pred započatím stavebných prác bol povinný zadovážiť si od Odboru výstavby príslušného ObNV (resp. iného stavebného úradu príslušného podľa osobitných predpisov) o vydanie rozhodnutia o prípustnosti stavby "stavebné povolenie" podľa zák. č. 87/1958 Zb., vyhl. č. 144/1959 Ú. V. o stavebnom poriadku. Od roku 1970 vlastník stavby užíval pozemok nachádzajúci sa pod stavbou v zmysle uvedeného bezodplatne. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalovaný požiadal o odkúpenie pozemku nachádzajúceho sa pod predmetnou stavbou podľa § 9a ods. 8 písm. b/ zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, listom zo dňa 22.12.2014. Listom zo dňa 10.06.2015 bolo žalovanému oznámené, že odborné oddelenie Magistrátu hl.m.SR Bratislava a starostka Mestskej časti Bratislava O. Q. neodporúčajú predaj predmetných nehnuteľností. Žalobca si listom zo dňa 19.08.2016 "Užívanie pozemku v Bratislave k.ú. O. Q. parc. č. XXXX pod stavbou so súp.č.XXX" zaslaným žalovanému, uplatnil úhradu podľa rozhodnutia č. 33/2015 primátora hl.m.SR Bratislava. Z obsahu LV č.XXXX, okres Bratislava, obec BA-m.č. O. Q., O.Ú. O. Q., ČASŤ I.: Ťarchy okrem iného vyplýva, že: - na predmetnej nehnuteľnosti - stavbe vo vlastníctve žalovaného, viaznu vecné bremená zriadené v prospech spoločnosti Slovak Telekom a.s. ako právneho nástupcu Slovenských telekomunikácií š.p., týkajúce sa stavby, (sú zapísané na LV č. XXXX

- právo vstupu a prechodu cez stavbu súp. č. XXX na parc.č.XXXX/X, právo umiestniť a prevádzkovať veci v stavbe, právo užívať miestnosti výlučne na 1. nadzemnom podlaží a to č.X,X,XX,XXA,XX,XX, Č..X, Č..XX, a na 2.nadzemnom podlaží č. XXX,XXX, právo na odber a rozvod elektrickej energie do telekomunikačných a technologických zariadení alebo iných zariadení umiestnených v stavbe, právo umiestniť a prevádzkovať (vrátane opráv, údržby, kontroly, modernizácie a výmeny) samostatnú elektrickú sieť v stavbe, právo využívať lapač olejov z parkoviska pred stavbou, právo používať miestnosti so sociálnymi zariadeniami na 1.a 2.nadzemnom podlaží stavby v práve Slovak Telekom a.s.), čo potvrdzuje verejnoprospešný charakter tejto stavby vo vlastníctve žalovaného, -stavba bola postavená ako Automatická telefónna ústredňa (list č.j. ÚPA-4410-154/24/70) a v súčasnosti je v stavbe umiestnená technológia telefónnej ústredne s počtom cca 16000 telefónnych liniek slúžiacich pre obyvateľov mesta Bratislavy, - v stavbe sa nachádzajú aj byty (z listu vlastníctva č. XXXX k.ú. O. Q. je zapísaná budova a 6 bytov - jeden byt na 1.poschodí, 5 bytov na 2.poschodí), -v stavbe sa nachádza CO kryt - kryt civilnej obrany (žalovaný v zmysle zák.č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva tento zachováva a udržiava tak, aby tento bolo možné poskytnúť verejnosti na využitie). Z vykonaného dokazovania vyplýva, že účel stavby ostal zachovaný, predmetná stavba bola postavená vo verejnom záujme (list č.j. ÚPA-4410-154/24/70) a aj v súčasnosti slúži verejnému záujmu s poukazom na vecné bremená v prospech Slovak Telekom a.s. (právny nástupca Slovenských telekomunikácií š.p.). Zdôraznil, že pre rozhodnutie vo veci samej bolo nevyhnutné vyriešiť aj právnu otázku, či uplatňovanie vydania bezdôvodného obohatenia žalobcom v danej veci je v rozpore s dobrými mravmi. (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Konštatoval, že listinnými dôkazmi bolo preukázané, že predmetná nehnuteľnosť - stavba bola nesporne postavená ako "Automatická telefónna ústredňa" na pozemku patriacom Československému štátu a Národný výbor Hlavného mesta SR listom zo dňa 24.08.1970 č.j. ÚPA-4410-154/24/70 dal súhlas k umiestneniu stavby automatickej telefónnej ústredne pričom tento súhlas vplýval aj na úpravu ďalších vzťahov po začatí výstavby, stavba podľa investičnej úlohy mala 3 byty a pivničné boxy k bytom, v súčasnosti obsahuje 6 bytov. Právny predchodca žalovaného - pôvodný vlastník predmetnej stavby mal neobmedzené právo postaviť na tomto pozemku stavbu a túto užívať. Toto právo v zmysle platných právnych predpisov prešlo aj na právneho nástupcu tohto vlastníka stavby. Vlastník pozemku v rozhodnom období v roku 1970 podľa predložených listinných dôkazov súhlasil s bezodplatným užívaním pozemku na dobu neurčitú. Právnym dôvodom oprávnenia stavebníka postaviť na cudzom pozemku stavbu vo vlastníctve stavebníka v danom období mohol byť, okrem iného, súhlas vlastníka pozemku s takouto stavbou, pričom oprávnenosť stavby bola posudzovaná podľa právnej úpravy, ktorá platila v dobe vzniku stavby. Vyporiadanie medzi právnym nástupcom stavebníka (žalovaným) a vlastníkom predmetného pozemku (žalobcom), na ktorom je stavba umiestnená, súd posudzuje podľa právnej úpravy platnej v dobe rozhodovania súdu (t.j. to platí aj pre stavby zriadené pred 1. januárom 1992 socialistickou organizáciou). Žalobca si náhradu za užívanie uplatnil po prvý krát po viac ako 42 rokoch od umiestnenia stavby na predmetnom pozemku. Z listinných dokladov nachádzajúcich sa v súdnom spise ako aj z konania vlastníka od roku 1970 je zrejmé, že tento výslovne súhlasil s postavením stavby vo vlastníctve stavebníka s časovo neobmedzeným právom mať stavbu na jeho pozemku a teda súhlasil s bezodplatným užívaním pozemku. V zmysle Investičnej úlohy č.bl.XXXX/XX boli v predmetnej budove zriadené 3 byty: byt pre domovníka, byt pre vedúceho Automatickej telefónnej ústredne a byt pre riaditeľa pošty. V súčasnosti podľa LV č. XXXX k.ú. O. Q. je v stavbe 6 bytov. Vlastník predmetnej stavby (automatickej telefónnej ústredne) od začiatku jej výstavby užíval dotknutý pozemok oprávnene a dobromyseľne, takéto dobromyseľné užívanie pozemku vlastníkom stavby (aj keď došlo k zmene vlastníctva stavby) po dobu viac ako 42 rokov (t.j. od umiestnenia stavby na pozemku pred rokom 1975 do podania žaloby 27.11. 2017) malo za následok v tomto prípade vydržanie práva vecného bremena k bezodplatnému užívaniu pozemku vlastníkami stavby. V konaní bola preukázaná dobromyseľnosť ktorá mala okrem iného za dôsledok v danom prípade začatie plynutia vydržacej doby pre vznik vecného bremena výkonom práva (vydržaním) za podmienok upravených v ustanovení § 134 v spojení s ustanovením § 151n a § 151o Občianskeho zákonníka. Poukázal na to, že hranice výkonu vlastníckeho práva sú dané aj Občianskym zákonníkom (§ 127, § 151 a nasl.). Na základe predložených listinných dôkazov dospel k záveru, že vlastník stavby od začiatku výstavby predmetnej nehnuteľnosti užíva sporný pozemok oprávnene a dobromyseľne. Stavba od počiatku okrem iného mala tri byty a podľa aktuálneho listu vlastníctva v súčasnosti má 6 bytov. Podľa § 24 zák.č. 183/1993 Z.z. v znení účinnom ku dňu 01.09.1993, ustanovenia tohto zákona sa primerane vzťahujú aj na budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu. Podľa § 23 ods. 5 zák.č. 183/1993 Z.z. v znení účinnom ku dňu 01.09.1993, ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré sa zapíše do katastra nehnuteľností. Z obsahu listinných dôkazov ktoré sú založené v súdnom spise nebolo preukázané, že by si bol za užívanie pozemku v rozhodnom období (od roku 1970) vlastník

pozemku uplatňoval voči vlastníkovi stavby (právneho predchodcovi žalovaného) náhrady spojené s užívaním pozemku, a preto dospel k záveru, že vlastníkom pozemku súhlasil s bezodplatným užívaním pozemku na dobu neurčitú a toto dobromyseľné užívanie pozemku vlastníkom stavby po dobu viac ako 42 rokov (od umiestnenia stavby pred rokom 1975 do podania žaloby na tunajší súd dňa 27.11.2017), malo za následok vydržanie práva vecného bremena bezodplatne predmetný pozemok užívať zo strany vlastníka stavby (t.j. nejde o stavbu na cudzom pozemku, na zriadenie ktorej stavebník nemal právo). Žalobca touto žalobou žiadal o vydanie plnenia, ktorého sa už dobrovoľne vzdal právny predchodca v čase umiestnenia stavby, pričom žalobca ako vlastníkom pozemku nemôže nadobudnúť k takémuto pozemku viac práv, ako mal predchádzajúci vlastníkom, a preto žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 256 ods. 1 C.s.p. v spojení § 255 ods. 1 C.s.p. a v spore úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku.

4. Proti tomuto rozsudku podal do zamietajúceho výroku vo veci samej v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobe vo veci samej vyhovieť, alternatívne ho v tejto časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasil so závermi súdu prvej inštancie, podľa ktorého vlastníkom predmetného pozemku v rozhodnom období v roku 1970 podľa predložených listinných dôkazov súhlasil s bezodplatným užívaním pozemku na dobu neurčitú, pričom náhradu za užívanie uplatnil po prvýkrát po viac ako 42 rokoch od umiestnenia stavby na predmetnom pozemku, a preto z listinných dôkazov a konania vlastníka od roku 1970 mal za to, že tento výslovne súhlasil s postavením stavby vo vlastníctve stavebníka s časovo neobmedzeným právom mať stavbu na jeho pozemku a teda súhlasil s bezodplatným užívaním pozemku. Podľa jeho názoru totiž nevyplývalo zo žiadneho listinného ani iného dôkazu, že pôvodný vlastníkom pozemku by dal súhlas s bezodplatným užívaním tohto pozemku. Súhlas s umiestnením stavby nie je totožným aktom ako súhlas s bezodplatným užívaním pozemku. To, že on či jeho predchodca v minulosti nepožadoval odplatu za užívanie predmetného pozemku pod stavbou žalovaného je v zásade irelevantné, nakoľko sa jedná o jeho slobodnú vôľu (či jeho predchodcu) v nakladaní s jeho majetkom a je teda len na jeho zvážení ako vlastníka pozemku či takúto odplatu bude požadovať. Poukázal na rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/75/2012 zo dňa 11.12.2012, v ktorom sa uvádza "Ani prípadné potvrdenie skutočnosti, že predchodcovia žalobcu nežiadali náhradu ešte neznamena, že im zaniklo právo na náhradu. Odvolací súd nevidí synonymum medzi "nežiadať" a "vzdať sa práva", či "odpustiť dlh". Nežiadať náhradu neznamena podľa odvolacieho súdu nič iné, ako pasivitu pri zaberaní pozemku a obdobné prípady v minulosti neboli neobvyklé. Nevyžadovanie náhrady zo strany vlastníka zaberaných pozemkov nebolo ničím neobvyklým vzhľadom na takmer nulovú reálnu hodnotu pôdy nemajúcej povahu stavebného pozemku. S. G. F. aj za stavu, že sa na zabratom pozemku zriadila komunikácia či iná stavba." Má za to, že žalovaný nepreukázal (a to ani doložením súhlasu s umiestnením stavby zo dňa 24.08.1970) existenciu konkludentnej dohody o bezodplatnom užívaní predmetného pozemku a takúto dohodu nemožno vydedukovať ani z tvrdenia, že sa náhrada nežiadala a že neboli vznesené protesty proti stavbe. Tak teória práva ako aj aplikačná prax nezaznamenala existenciu vôle dôležitej pre vznik právneho úkonu na základe nekonania. Aj konkludentný prejav je prejavom na základe súhlasu. Teória vzniku právnych úkonov robí rozdiel medzi konkludentným súhlasom a nekonaním. Ide o dve odlišné kategórie súkromného práva. Ak by mal platiť názor žalovaného a prvoinštančného súdu, tak vo všetkých prípadoch okupácie pozemkov bez protestu ich vlastníka by mal existovať legálny stav, čo je argumentácia právne neudržateľná. Tento názor podporuje aj citovaný rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/75/2012 zo dňa 11.12.2012. Záver, ktorý vyvodzuje prvoinštančný súd v zmysle, že žalovaný a jeho predchodca mali súhlas s umiestnením stavby a ten bol časovo neobmedzený, pričom žalobca ani jeho predchodca nežiadali odplatu za užívanie tohto pozemku a preto mal vlastníkom pozemku súhlasiť s bezodplatným užívaním pozemku na dobu neurčitú je nezmyselná a neudržateľná argumentácia, ktorá navyše nevyplýva zo žiadneho dôkazu predloženého v rámci konania. Nesúhlasil ani so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade došlo k vydržaniu práva vecného bremena bezodplatného užívaniu pozemku vlastníkami stavby. Žiadne vecné bremeno v prospech žalovaného vydržané nebolo a v zásade ani nie je možné vydržať právo bezodplatného užívania, ako konštatuje aj uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.03.2021 vydané v konaní sp. zn. 6Co/47/2020. Poukázal na fakt, že v zmysle ustanovenia § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka je na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám potrebný vklad do katastra nehnuteľností. Takýto vklad však v prejednávanej veci preukázaný nebol a teda zrejme ani neexistuje. Žalovaný navyše nemohol byť dobromyseľným v držbe predmetného

pozemku nakoľko žalovaný mal vedomosť o tom, že nie je vlastníkom pozemku pod stavbou v jeho vlastníctve, čo bolo preukázané aj listom žalovaného zo dňa 22.12.2014, ktorým ho požiadal o odkúpenie predmetného pozemku. K záveru prvoinštančného súdu, že k predmetnému pozemku vzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu uviedol, že toto tvrdenie výslovne odmieta. Čo sa týka vecného bremena zriadeného na základe ustanovenia zákona č. 182/1993 Zb., žalobca má za to, že toto bremeno nemohlo vzniknúť, nakoľko budova žalovaného, teda budova pôvodnej automatickej telefónnej ústredne, nespĺňa základné znaky, ktoré vznik tohto vecného bremena predpokladajú. Stavba so súpisným číslom XXX, na A. J. Č..X Q. W. - O. Q. nemôže byť posudzovaná podľa § 24 uvedeného zákona, podľa ktorého: "Ustanovenie tohto zákona týkajúce sa bytového domu sa vzťahuje aj na budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu, ak je v nich najmenej jedna tretina podlahovej plochy určená na bývanie a majú najmenej štyri byty. Ustanovenia tohto zákona sa primerane vzťahujú aj na iné budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu s výnimkou § 7,7a, 7b, 7c a 7d, § 29 a 298 ods. 1; na správcu týchto budov sa nevzťahuje osobitný predpis." Stavba vo vlastníctve žalovaného nespadá ani do jednej z uvedených zákonných definícií. Žalovaný nepreukázal, že by aspoň jedna tretina podlahovej plochy predmetnej stavby predstavovala plochu určenú na bývanie, prípadne, že by v predmetnej budove boli aspoň štyri byty. Zastáva názor, že o nemožnosti aplikácie zákona č. 182/1993 Z. z. na stavbu žalovaného svedčí tiež rozhodnutie Okresného úradu Bratislava z 12.12.2018 č. Vo52/2018-ZSe a rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor zo dňa 27.09.2018 č. V-16025/2018. Konanie o návrhu na vklad č. Q.-XXXXX/XXXX bolo rozhodnutím Okresného úradu Bratislava, Katastrálny odbor prerušené, pričom Okresný úrad konštatoval nemožnosť použitia § 23 ods. 5 zákona číslo 182/1993 Z. z. na iné budovy nemajúce charakter bytového domu za nemajúci oporu v zákone a za v rozpore s § 24 ods. 1 zákona číslo 182/1993 Z. z. Uvedené rozhodnutia neboli doposiaľ účinne spochybnené aj napriek správnej žalobe, ktorú podal žalovaný pričom žiadal zrušenie týchto rozhodnutí. V záujme zachovania právnej istoty nie je možné; aby jeden orgán rozhodol o nemožnosti aplikácie § 24 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. na predmetnú budovu a ďalší orgán odôvodnil svoje rozhodnutie aplikáciou § 24 ods. 1 zákona číslo 182/1993 Z. z. na totožnú stavbu. Vzhľadom na skutočnosť, že pokladá odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa za vágne, právne nesprávne a nekorešpondujúce s faktickým stavom veci žiadal odvolaniu vyhovieť a v prípade úspechu zmeniť tiež výrok o trovách konania podľa výsledku sporu.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že s podaným odvolaním nesúhlasí a rozsudok súdu prvej inštancie považuje za správny. V nadväznosti na námietku žalobcu, že zo žiadneho listinného ani iného dôkazu nevyplývalo, že pôvodný vlastník pozemku by dal súhlas s bezodplatným užívaním tohto pozemku, poukázal na to, že v konaní preukázal, že pôvodný vlastník pozemku súhlasil so zastavaním pozemku trvalou stavbou, keď Národný výbor hlavného mesta Slovenska Bratislava, útvar územného plánovania a architektúry, dal listom zo dňa 24.08.1970 list č.j. ÚPA-4410-154/24/70 doručeným Riaditeľstvu pôšt a telekomunikácií dňa 27.08.1970 súhlas k umiestneniu Stavby automatickej telefónnej ústredne v O. Q.. Z odôvodnenia Rozhodnutia o prípustnosti stavby vydaného Odborom výstavby ObNV BA VI-O. Q.- T. pod. č. 1231/71-326/3 z 28.06.1971 vyplýva, že stavebník stavby mal vysporiadaný právny vzťah k pozemku, na ktorom je stavba postavená, nakoľko je v ňom uvedené: "Žiadateľ sa preukázal, že uvedený pozemok, na ktorom hodlá postaviť povolenú stavbu, je v operatívnej správe Riaditeľstva pôšt a telekomunikácií". Právnym dôvodom oprávnenia stavebníka postaviť na cudzom pozemku stavbu vo vlastníctve stavebníka, môže byť aj súhlas vlastníka pozemku s takouto stavbou (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/78/2012 zo dňa 12.11.2013, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 120/2014 zo dňa 05.02.2014). Pokiaľ ide o súhlas s takouto výstavbou na pozemku, tak takýto súhlas nie je možné oddeliť a považovať za samoučelný len pre účely stavebného konania, ale takýto súhlas musí nevyhnutne mať za následok aj úpravu ďalších vzťahov po začatí výstavby (rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/71/2012 zo dňa 30.01.2013). V danom prípade bolo preukázané, že vlastník predmetnej stavby mal časovo neobmedzené právo mať na pozemku stavbu. Toto právo prechádza aj na právneho nástupcu vlastníka stavby (uznesenie Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22 Cdo 4681/2009). Zdôraznil v tejto súvislosti, že žalobca nepreukázal, že by si predchádzajúci vlastník pozemku niekedy uplatňoval voči vlastníkovi stavby náhradu za užívanie pozemku a za takéhoto stavu je potom na mieste záver, že vlastník pozemku súhlasil s bezplatným užívaním pozemku na dobu neurčitú (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/78/2012 zo dňa 12.11.2013, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 120/2014 zo dňa 05.02.2014). Poukázal tiež na to, že prvýkrát si náhradu za užívanie pozemku začal uplatňovať až žalobca, a to až po viac ako 42 rokoch od umiestnenia stavby na pozemku, avšak žalobca nemôže úspešne žiadať o vydanie plnenia, ktorého sa dobrovoľne vzdal jeho právny predchodca v čase zriadenia stavby. Práva žalobcu nie sú porovnateľné s právami iných vlastníkov pozemkov, ktoré boli zastavané bez

vyžiadania súhlasu, či dokonca proti vôli vlastníkov pozemku. Nepochybná dobromyseľnosť vlastníka stavby mala podľa žalovaného za dôsledok začatie plynutia vydržacej doby pre vznik vecného bremena výkonom práva (vydržaním) za podmienok upravených v § 134 v spojení s § 151n a 151o Občianskeho zákonníka. Vlastník stavby od začiatku jej výstavby bezodplatne užíva dotknutý pozemok oprávnene a dobromyseľne. Takéto dobromyseľné užívanie pozemku vlastníkom stavby po dobu viac ako 42 rokov (od umiestnenia stavby na pozemku pred rokom 1975 do podania žaloby v roku 2017) malo za následok vydržanie práva vecného bremena k bezodplatnému užívaniu pozemku vlastníkom stavby (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/78/2012 zo dňa 12.11.2013, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 120/2014 zo dňa 05.02.2014). Konštatoval, že súd prvej inštancie vyhodnotil dôkazy v súlade s ust. § 191 C.s.p. podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, a preto, keď závery súdu prvej inštancie majú oporu vo vykonanom dokazovaní, nie je podľa jeho názoru daný odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. poukázal na to, že žalobca v odvolaní nevytkol súdu spôsob, akým hodnotil dôkazy, ale uviedol iba svoj nesúhlas so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v odsekoch 45. a 46. odôvodnenia rozsudku. Žalovaný má za to, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že stavba na pozemku žalobcu bola postavená vo verejnom záujme ako "Stavba automatickej telefónnej ústredne v O. Q." a tento účel stavby zostal zachovaný až do súčasnosti (viď vecné bremená v prospech Slovak Telekom a.s., právneho nástupcu Slovenských telekomunikácií š.p.). Pôvodný vlastník pozemku preukázateľne súhlasil s postavením tejto stavby na pozemku, čiže súhlasil s tým, že pozemok bude využitý na umiestnenie trvalej stavby na ňom. On túto stavbu nadobudol až kúpou v roku 2010, kedy ako nový vlastník vstúpil do všetkých práv a povinností predchádzajúceho vlastníka, pričom vlastník pozemku od roku 1970 voči vlastníkovi stavby nikdy žiadne nároky neuplatňoval. Právny predchodca žalobcu po zastavaní pozemku stavbou už nemal žiaden úžitok z vlastníctva pozemku, pričom tento stav nevznikol protiprávne, ale vychádza zo slobodnej vôle vtedajšieho vlastníka pozemku, ktorý vydal súhlas k umiestneniu Stavby automatickej telefónnej ústredne v O. Q. (stavby vo verejnom záujme). Právny predchodca žalobcu sa dobrovoľne vzdal možnosti užívať pozemok na iné účely a dosahovať výnosy z vlastníctva pozemku, on ani jeho právny predchodca nikdy za užívanie pozemku neplatili žiadnu odplatu, a teda sa na úkor žalobcu nijako neobohatil, nakoľko nadobudnutím vlastníctva k stavbe len vstúpil do práv svojho právneho predchodcu (predchádzajúceho vlastníka stavby). Závery súdu prvej inštancie vychádzajú z preukázaného skutkového stavu a z individuálnych okolností daného prípadu, a preto ich nie je možné zovšeobecňovať na akékoľvek prípady okupácie pozemkov, pričom práva žalobcu nie sú porovnateľné s právami iných vlastníkov pozemkov, ktoré boli zastavané bez vyžiadania súhlasu, či dokonca proti vôli vlastníkov pozemku. Žalobca potom, ako nadobudol vlastnícke právo k pozemku, nemohol mať legitímne očakávania, že bude môcť pozemok využívať inak, ako tomu bolo. Žalobca neakceptoval stav nastolený pôvodným vlastníkom pozemku, keď sa zrazu začal domáhať nových práv, a to práva na zaplatenie náhrady za užívanie pozemku zastavaného stavbou automatickej telefónnej ústredne a v konaní bolo preukázané, že cieľom žalobcu nebolo dosiahnutie realizácie práv vlastníka pozemku v rozsahu, v akom toto právo prislúchalo jeho právnenmu predchodcovi, ale jeho cieľom bolo využitie odlišného vlastníctva pozemku a vlastníctva stavby k vymáhaniu plnení označovaných za bezdôvodné obohatenie. Pokiaľ žalobca svoju argumentáciu a svoj nesúhlas s rozhodnutím súdu prvej inštancie opiera o rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/75/2012 zo dňa 11.12.2012, tento nie je možné na daný skutkový stav použiť, pretože sa v ňom súd vôbec nezaoberal otázkou vydržania a vychádzal z iného skutkového stavu, a to z takého, že k zabratiu pozemku došlo bez súhlasu vlastníka pozemku, a preto závery v ňom uvedené nie je možné aplikovať na daný spor, nakoľko v danom prípade bolo preukázané, že vlastník pozemku súhlasil so zabratím pozemku trvalou stavbou. Bola pritom preukázaná konkludentná dohoda o bezodplatnom užívaní predmetného pozemku, a preto je táto odvolacia námietka žalobcu taktiež bezpredmetná. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd mal za preukázané, že došlo k vydržaniu práva vecného bremena k bezodplatnému užívaniu pozemku vlastníkom stavby a žalovaný sa nestotožňuje s tvrdením žalobcu, že závery súdu prvej inštancie nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a vychádzajú z nezmyselnej a neudržateľnej argumentácie. Pokiaľ žalobca v odvolaní nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie o vydržaní vecného bremena s tým, že v zásade ani nie je možné vydržať právo bezodplatného užívania, vydržanie práva vecného bremena spočívajúceho v práve bezodplatne užívať pozemok zo strany vlastníka stavby na ňom stojacej je možné, čo potvrdil aj Ústavný súd SR v uznesení II. ÚS 120/2014 zo dňa 05.02.2014. Nedôvodne podľa žalovaného argumentuje žalobca aj uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.03.2021 sp. zn. 6Co/47/2020, nakoľko toto rovnako na danú vec nie je možné použiť, pretože vychádza z iného skutkového stavu. Nedôvodne tiež žalobca podľa žalovaného v odvolaní poukazuje na fakt, že v

zmysle ust. § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka je na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám potrebný vklad do katastra nehnuteľností, a že v prejednávanej veci takýto vklad nebol preukázaný. Uvedená argumentácia žalobcu sa totiž týka iba práv k nehnuteľnostiam, ktoré vznikli na základe zmluvy, nie však práv k nehnuteľnostiam, ktoré vznikli zo zákona. V danom prípade bolo preukázané, že došlo k vydržaniu práva vecného bremena spočívajúceho v práve bezodplatne užívať pozemok zo strany vlastníka stavby na ňom stojacej, čiže právo k pozemku vzniklo zo zákona. V takomto prípade zákon na vznik práva nevyžaduje vklad do katastra. Práva k nehnuteľnostiam, ktoré vznikli zo zákona, sa do katastra nehnuteľností nezapisujú vkladom, ale záznamom, teda úkonom okresného úradu, ktorý nemá vplyv na vznik, zmenu ani na zánik práv k nehnuteľnosti, a preto je v danom prípade irelevantné, že nebol preukázaný vklad práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do katastra nehnuteľností. Na vznik práva vecného bremena spočívajúceho v práve bezodplatne užívať pozemok v danom prípade postačovalo preukázať, že boli splnené podmienky vydržania podľa ust. § 134 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ žalobca v odvolaní uvádza, že nemohol byť dobromyseľný v držbe predmetného pozemku, nakoľko mal vedomosť o tom, že nie je vlastníkom pozemku pod stavbou, táto argumentácia nie je správna, pretože v danom prípade nešlo o vydržanie pozemku, ale o vydržanie práva vecného bremena spočívajúceho v bezodplatnom užívaní pozemku vlastníkom stavby a teda vedomosť o tom, že pozemok nie je v jeho vlastníctve, je pre posúdenie vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu bezpredmetná. Rovnako, pokiaľ žalobca v odvolaní odmieta záver súdu, že k pozemku vzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu podľa § 23 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, vo svojej argumentácii úplne opomína zohľadniť aj druhú vetu tohto ustanovenia, podľa ktorej sa ustanovenia tohto zákona primerane vzťahujú aj na iné budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu, a to s výnimkami, medzi ktorými nie je zahrnuté ustanovenie § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. no tiež opomína zohľadniť znenie zákona č. 182/1993 Z. z. ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona (ku dňu 01.09.1993). Navyiac, predloženými listinnými dôkazmi preukázal, že v stavbe automatickej telefónnej ústredne sa od počiatku nachádzali aj byty, ktoré sú tam doposiaľ, táto stavba teda neslúžila a neslúži výlučne na účely automatickej telefónnej ústredne, ale slúžila a slúži aj na účely bývania, nakoľko sa v nej od samého počiatku jej existencie nachádzali aj byty, čo preukázal listinnými dôkazmi a i keď zo zákona č. 182/1993 Z. z. nevyplýva, že v iných budovách (ktoré nemajú charakter bytového domu), na ktoré sa majú v zmysle ust. § 24 ods. 1 vzťahovať ustanovenia zákona č. 182/1993 Z. z. (s tam uvedenými výnimkami), by sa mali nachádzať aj byty, má žalovaný za to, že aj tento argument podporuje záver o vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v zmysle ust. § 23 zákona č. 182/1993 Z. z. Na podporu uvedenej argumentácie žalovaný poukázal aj na závery vyplývajúce z rozhodovacej praxe všeobecných súdov, ktorá má oporu aj v judikovaných záveroch Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, konkrétne na nález Ústavného súdu SR z 18. marca 2015 sp. zn. I. ÚS 650/2013, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 32/2007, ako prax súdov nižšieho stupňa, konkrétne rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 04.02.2016, sp. zn. 9C/124/2003, ktorý potvrdil Krajský súd Košice rozsudkom zo dňa 01.03.2017, sp. zn. 1Co/238/2016 a uzavrel, že v konaní preukázaná aj existencia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktoré zo zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vzniklo dňom 01.09.1993. Napokon, pokiaľ žalobca v odvolaní poukazuje na rozhodnutie Okresného úradu Bratislava z 12.12.2018 č. Vo52/2018-ZSe a rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor zo dňa 27.09.2018 č. V-16025/2018, tie podľa ust. § 193 C.s.p. nespádajú pod rozhodnutia, ktorými je súd viazaný a navyiac, v súčasnosti proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy nižšieho stupňa v danej veci podala spoločnosť MBL a.s. odvolanie, o ktorom rozhodol Okresný úrad Bratislava, odbor opravných prostriedkov rozhodnutím zo dňa 12.12.2018, č. Vo 52/2018-ZSe, ktorým zamietol odvolanie spoločnosti MBL a.s. (a tiež aj odvolanie druhého účastníka konania G.. P. W.) a potvrdil Rozhodnutie orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, avšak v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/41/2019 argumentuje tým, že záver týkajúci sa nemožnosti použitia ust. § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. na iné budovy (nemajúce charakter bytového domu) nemá oporu v zákone o vlastníctve bytov a je v priamom rozpore s ust. § 24 ods. 1 tohto zákona, teda súd prvej inštancie nemohol vychádzať z rozhodnutia Okresného úradu Bratislava z 12.12.2018 č. Vo52/2018-ZSe a rozhodnutia Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor zo dňa 27.09.2018 č. V-16025/2018, na ktoré poukazuje žalobca v odvolaní. Záverom žalovaný poukázal na to, že napriek existencii vecného bremena mal snahu usporiadať právny vzťah so žalobcom, a preto listom zo dňa 22.12.2014 požiadal žalobcu na odkúpenie pozemku pod stavbou podľa ust. § 9a ods. 8 písm. b) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí. Listom zo dňa 10.06.2015 mu bolo oznámené, že odborné oddelenie Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy a starostka Mestskej časti Bratislava - O. Q. neodporúčajú predaj pozemku. Žalobca bez akéhokoľvek racionálneho dôvodu odmietol pozemok odpredať žalovanému. Až následne

(teda až potom, ako požiadal žalobcu o odkúpenie pozemku) si žalobca začal voči nemu uplatňovať nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, nemá však záujem o vysporiadanie právneho vzťahu pozemku pod stavbou, ale sleduje len získanie majetkového prospechu, ktorý mu ale v danom prípade nepatrí. Aj táto skutočnosť svedčí o tom, že žalovaný koná v rozpore s dobrými mravmi, keď zneužíva rozdielne vlastníctvo pozemku a stavby na získanie prospechu (odplaty za užívanie pozemku), ktorého sa jeho právny predchodca dobrovoľne vzdal v prospech stavby automatickej telefónnej ústredne. V tejto súvislosti tiež poukázal na ustálenú súdnu prax (por. rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 2C/53/2006-357 zo dňa 30.07.2009 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/45/2010 zo dňa 23.03.2010; uznesenie Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 99/2012-14 zo dňa 06.03.2012, rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 17C 156/2011-171 zo dňa 31.07.2014 potvrdený rozsudkom Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/616/2014 zo dňa 09.09.2015), podľa ktorej ak vlastník pozemku uplatňuje len zodpovednostné (sekundárne) nároky voči osobám, ktoré mu bránia v užívaní veci (pozemku) bez toho, aby sa zároveň (primárne) domáhal odstránenia protiprávneho stavu, ide spravidla o výkon jeho práva v rozpore s dobrými mravmi. Nie je úlohou súdu vyvodzovať následky z porušenia práva bez toho, aby zároveň jeho rozhodnutím došlo k odstráneniu protiprávneho stavu a k nastoleniu právnej istoty, a tým napomáhať udržiavať protiprávny stav. V danom prípade sa navyše ani nejedná o protiprávny stav, nakoľko preukázal súhlas vlastníka pozemku s umiestnením stavby na pozemku a predstavu žalobcu, že bude povinný platiť žalobcovi odplatu za užívanie pozemku počas neobmedzenej doby, za daných okolností nepovažuje za spravodlivé usporiadanie vzťahov medzi stranami, keďže takáto situácia by mala za následok jeho horšie postavenie, než má vlastník neoprávnenej stavby (§ 135c Občianskeho zákonníka) a to napriek tomu, že ide o stavbu oprávnenú a navyše aj o stavbu slúžiacu aj verejnému záujmu (v stavbe sa nachádzajú zariadenia telekomunikačných vedení a stavba je zaťažovaná vecnými bremenami v prospech Slovak Telekom a. s., v stavbe je umiestnený aj CO kryt - kryt civilnej obrany, ktorý musí v zmysle zák. č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva zachovávať a udržiavať v prípade potreby poskytnúť verejnosti na využitie). Na základe uvedeného má žalovaný za to, že odvolacie dôvody uvádzané žalobcom nie sú dané a argumenty žalobcu uvedené v odvolaní nie sú spôsobilé spochybniť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Navrhol preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

6. Žalobca v reakcii na vyjadrenie žalovaného k jeho odvolaniu zotrval na svojej odvolacej argumentácii a nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že v konaní preukázal, že pôvodný vlastník pozemku súhlasil so zastávaním pozemku trvalou stavbou, z čoho má vyplývať aj súhlas s bezodplatným užívaním predmetného pozemku, nakoľko zo žiadneho listinného či iného vykonaného dôkazu nevyplýva, že by on alebo jeho právny predchodca udelil súhlas s bezodplatným užívaním pozemku pod stavbou žalovaného. Zotrval na tom, že žalovaný nepreukázal existenciu konkludentnej dohody o bezodplatnom užívaní predmetného pozemku a takúto dohodu nemožno vydedukovať ani z tvrdenia, že sa náhrada nežiadala a že neboli vznesené protesty proti stavbe. Teória práva ako aj aplikačná prax nezaznamenali existenciu vôle dôležitej pre vznik právneho úkonu na základe nekonania, pričom aj konkludentný prejav je prejavom na základe súhlasu a ak by mal platiť názor žalovaného a prvoinštančného súdu, tak vo všetkých prípadoch okupácie pozemkov bez protestu ich vlastníka by mal existovať legálny stav, čo je argumentácia právne neudržateľná. V tejto súvislosti rovnako zdôraznil, že v rozsudku NS SR vo veci 4Cdo 52/2009, nález ÚS SR vo veci III.ÚS 237/09 je uvedený: "žalovaný zaberá pozemok vo vlastníctve žalobcu, s vlastníkom pozemku sa za sporné obdobie nijako právne nevyrovnal a niet dôvod konštatovať iný záver ako ten, že sa žalovaný bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu. Len samotný fakt, že ide o využívanie pozemku "pre všetkých", teda verejnoprospešný účel, nemôže vlastníka ukrátiť". Naďalej však tiež odmieta konštrukciu žalovaného, podľa ktorej sa on, resp. jeho právny predchodca mal dobrovoľne vzdať plnenia za užívanie pozemku pod stavbou žalovaného. Podľa rozsudku Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/75/2012 zo dňa 11.12.2012 "Ani prípadné potvrdenie skutočnosti, že predchodcovia žalobcu nežiadali náhradu ešte neznamená, že im zaniklo právo na náhradu. Odvolací súd nevidí synonymum medzi "nežiadať" a "vzdať sa práva", či "odpustiť dlh". Nežiadať náhradu neznamená podľa odvolacieho súdu nič iné, ako pasivitu pri zaberaní pozemku a obdobné prípady v minulosti neboli neobvyklé. Nevyžadovanie náhrady zo strany vlastníka zaberaných pozemkov nebolo ničím neobvyklým vzhľadom na takmer nulovú reálnu hodnotu pôdy nemajúcej povahu stavebného pozemku. To isté platí aj za stavu, že sa na zabratom pozemku zriadila komunikácia či iná stavba". Zo súhlasu s umiestnením nie je vyvoditeľný záver, že uvedeným súhlasom bol daný aj súhlas s bezodplatným užívaním pozemku. Ak žalovaný poukazuje na skutočnosť, že právny predchodca žalobcu nikdy nežiadal žiadnu odplatu za užívanie predmetného pozemku, toto tvrdenie žalovaného je irelevantné. Súčasne sa žalobca ohradil a ostro nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že bolo v konaní

preukázané, že jeho cieľom nebolo dosiahnutie realizácie práv vlastníka pozemku v rozsahu, v akom toto právo prislúchalo jeho právnomu predchodcovi ale cieľom žalobcu malo byť využitie odlišného vlastníctva pozemku a vlastníctva stavby k vymáhaniu plnení označených ako bezdôvodné obohatenie. Nie je mu zrejmé, z čoho mal vyplynúť takýto záver, ale on nadobudol predmetný pozemok zo zákona, nie kúpou. Navyše je obcou, ktorá musí v zmysle zákona riadne hospodáriť so svojím majetkom, čo obnáša aj súdne vymáhania pohľadávok aj napriek tomu, že sa to môže žalovanému nepáčiť. Poukázal tiež na to, že žalovaným uvádzaný judikát - nález Ústavného súdu II. ÚS 120/2014 nie je možné na prejednávajúcu vec aplikovať nakoľko medzi žalobcom a žalovaným (ich právnymi predchodcami) existovala dohoda o tom, že právny predchodca prevedie v dôsledku stavby cesty pozemok do správy investora (okresnej správy ciest) bezplatne, a to na základe hospodárskej zmluvy o prevode národného majetku. V tomto prípade však nebola uzatvorená žiadna obdobná zmluva a teda má za to, že nebol nikdy daný súhlas s bezodplatným užívaním pozemku. Zdôraznil tiež, že žiadne vecné bremeno v prospech žalovaného vydržané nebolo a v zásade ani nie je možné vydržať právo bezodplatného užívania, ako konštatuje aj uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.03.2021 vydaného v konaní 6Co/47/2020. Žalovaný nemohol byť dobromyseľným v držbe predmetného pozemku nakoľko mal vedomosť o tom, že nie je vlastníkom pozemku pod stavbou v jeho vlastníctve. Zopakoval nesúhlas so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalovanému k pozemku vzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Takéto vecné bremeno žalovanému na základe ustanovenia zákona č. 182/1993 Z.z., nemohlo vzniknúť, nakoľko budova žalovaného, teda budova pôvodnej automatickej telefónnej ústredne, nespĺňa základné znaky, ktoré vznik tohto vecného bremena predpokladajú, čo potvrdzuje aj rozhodnutie Okresného úradu Bratislava z 12.12.2018 č. Vo52/2018-ZSe a rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor zo dňa 27.09.2018 č. V-16025/2018, ktorých závery neboli doposiaľ účinne spochybnené aj napriek správnej žalobe, ktorú podal žalovaný pričom žiadal zrušenie týchto rozhodnutí. Opätovne aj na tomto mieste uviedol, že v záujme zachovania právnej istoty nie je možné, aby jeden orgán rozhodol o nemožnosti aplikácie § 24 ods. 1 zákona číslo 182/1993 Z.z. na predmetnú budovu a ďalší orgán odôvodnil svoje rozhodnutie aplikáciou § 24 ods. 1 zákona číslo 182/1993 Z.z. na totožnú stavbu. Vo zvyšnej časti sa pridržiaval svojich písomných aj ústnych vyjadrení, ktoré boli v konaní doložené a prednesené a žiadal vyhovieť jeho odvolaniu.

7. Odvolací súd preskúmal prvoinštančný rozsudok v napadnutej časti v medziach dôvodov podaného odvolania, vec prejednal podľa § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

8. Žalobca sa v tomto spore v napadnutej časti ako vlastníka pozemkov parc. č. XXXX/X o celkovej výmere 1540 m² v k.ú. O. Q., proti žalovanému ako vlastníkovi stavby so súp. č. XXX postavenej na danom pozemku (ešte v roku 1970) ako "Stavba automatickej telefónnej ústredne v O. Q.", domáha vydania bezdôvodného obohatenia v uplatnenej výške získaného užívaním daného pozemku na účely umiestnenia predmetnej stavby, a to za obdobie od 27.11.2015 do 30.09.2017.

9. V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie vo vzťahu k napadnutej časti na základe správne a dostatočne vykonaného dokazovania, po riadnom vyhodnotení vykonaných dôkazov, správne ustálil skutkový stav veci významný pre rozhodnutie v spore, keď náležite skutkovo ustálil okolnosti predchádzajúce umiestneniu a zhotoveniu predmetnej stavby na pozemku (aktuálne) vo vlastníctve žalobcu, ako aj okolnosti týkajúce sa správania vlastníkov daného pozemku a stavby navzájom v období po zhotovení stavby počas jej užívania, tak ako bolo uvedené vyššie. Správne mal súd prvej inštancie preukázané, že pred začatím výstavby danej stavby vtedajší vlastníka pozemku, na ktorom mala byť postavená, prostredníctvom bývalého Národného výboru hlavného mesta Slovenska Bratislava, útvaru územného plánovania a architektúry, listom zo dňa 24.08.1970 č.j. ÚPA-4410-154/24/70 "Stavba automatickej telefónnej ústredne v O. Q., adresovaným Riaditeľstvu pôšt a telekomunikácií (doručeným dňa 27.08.1970), teda stavebníkovi (investorovi) a budúcemu vlastníkovi, udelil výslovný súhlas s umiestnením predmetnej stavby automatickej telefónnej ústredne podľa § 11 až § 13 zák. č. 84/1958 Zb., ako aj § 15 a § 19 vyhlášky Štátneho výboru pre výstavbu č. 153/1959 Ú. v. o územnom plánovaní a podľa zák. č. 71/1967 Zb., s tým, že stavba bude umiestnená podľa pripojeného polohopisného plánu v mierke 1:1000 odsúhlaseného generálnym projektantom sídliska O. Q. a bude realizovaná podľa projektovej dokumentácie schválenej Útvaram územného plánovania a architektúry listom č. ÚPA 4116/154/24/70, čo bolo aj dodržané. Osobitne je potrebné zdôrazniť, že súhlas udelený bývalým Národným výborom hlavného mesta Slovenska Bratislava, bol udelený bez časového obmedzenia a bez nároku na úhradu akejkoľvek odplaty, teda bezodplatne. Správne mal

tiež súd prvej inštancie preukázané, že na začiatku sa v danej stavbe nachádzali 3 byty a pivničné boxy k bytom, v súčasnosti obsahuje 6 bytov, pričom od vzniku stavby až do 2015 každý z vlastníkov predmetnej stavby užíval dotknutý pozemok na účely umiestnenia tejto stavby nerušene, pričom žiaden z katastrálnych vlastníkov pozemku nežiadal od vlastníka stavby vysporiadanie práv k pozemku ani úhradu akejkoľvek odplaty.

10. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní namieta správnosť skutkového záveru súdu prvej inštancie, ktorý mal za preukázané udelenie súhlasu jeho právneho predchodcu s bezodplatným užívaním pozemku na dobu neurčitú, jeho námietka je podľa odvolacieho súdu nedôvodná. Je totiž v zjavnom rozpore s obsahom listu bývalého Národného výboru hlavného mesta Slovenska Bratislavy, útvaru územného plánovania a architektúry, zo dňa 24.08.1970 č. j. ÚPA-4410-154/24/70, z ktorého správne vychádzal aj súd prvej inštancie. Ak žalobca v tejto súvislosti argumentuje tým, že súhlas s umiestnením stavby nie je totožným aktom ako súhlas s bezodplatným užívaním pozemku, pričom to, že on či jeho predchodca v minulosti nepožadovali odplatu za užívanie predmetného pozemku pod stavbou žalovaného je v zásade irelevantné, nakoľko sa jedná o jeho slobodnú vôľu (či jeho predchodcu) v nakladaní s jeho majetkom a je teda len na jeho zvážení ako vlastníka pozemku či takúto odplatu bude požadovať, odvolací súd túto jeho argumentáciu považuje za neopodstatnenú a účelovú. Predmetný súhlas bol totiž udelený bezodplatne, v rámci zabezpečenia vybavenosti sídliska O. Q., no zároveň časovo neobmedzené. Uvedenému zodpovedá aj z obsahu listu zo dňa 24.08.1970, z ktorého je zrejmé, že v danom prípade išlo o súhlas udelený nielen na výstavbu, avšak aj trvalú prevádzku tejto stavby na predmetnom pozemku, teda aj na časovo neobmedzené užívanie daného pozemku na tento účel vlastníkom stavby, a to bez nároku na odplatu. Na druhej strane, hoci je pravdou, že absencia požiadavky na úhradu odplaty právnym predchodcom žalobcu a žalobcom až do roku 2015, sama o sebe neznamená udelenie súhlasu s bezodplatným užívaním pozemku (tú predstavuje práve vyššie označený list zo dňa 24.08.1970), takéto správanie jednotlivých vlastníkov, resp. správcov, daného pozemku po roku 1970, vrátane samotného žalobcu, nemožno interpretovať inak, než tak, že žiadny z nich po dobu viac než 40 rokov zjavne nevidel žiadny dôvod takúto odplatu požadovať. Je síce pravdou, že (ako uvádza žalobca) je vecou slobodnej vôle každého vlastníka, či sa rozhodne žiadať za takéto užívanie odplatu, avšak za stavu, keď je týmto vlastníkom štát alebo obec, ktoré sú povinné sa k svojmu majetku správať ako riadny hospodár a v tejto súvislosti aj uplatňovať voči tretím osobám všetky nároky, ktoré im právny poriadok priznáva, nemožno neuplatnenie takýchto nárokov interpretovať tak, ako by išlo o bežnú fyzickú osobu. Ak by totiž malo byť pravdivé tvrdenie žalobcu o užívaní daného pozemku vlastníkom stavby bez právneho dôvodu a štát ani žalobca voči žiadnemu z vlastníkov predmetnej budovy po dobu viac než 40 rokov, osobitne po roku 1989, neuplatňovali žiadne finančné nároky, avšak ani ochranu pred neoprávneným zasahovaním do ich vlastníckeho práva, iba to potvrdzuje skutočnosť vyplývajúcu z listu bývalého Národného výboru hlavného mesta Slovenska Bratislavy, útvaru územného plánovania a architektúry zo dňa 24.08.1970, teda to, že vtedajší vlastníak súhlasil s bezodplatným užívaním pozemku na dobu neurčitú na účely umiestnenia danej stavby na jeho pozemku. Nedôvodne žalobca v tejto súvislosti odkazuje aj na závery vyplývajúce z rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/75/2012 zo dňa 11.12.2012, podľa ktorého ani prípadné potvrdenie skutočnosti, že predchodcovia žalobcu nežiadali náhradu ešte neznamená, že im zaniklo právo na náhradu, pričom nežiadať náhradu neznamená podľa odvolacieho súdu nič iné, ako pasivitu pri zaberaní pozemku a obdobné prípady v minulosti neboli neobvyklé. Okrem toho, že predmetné rozhodnutie nepochybne nepredstavuje ustálenú súdnu prax najvyšších súdnych autorít, a teda súd nebol povinný z neho vychádzať, totiž použitie jeho záverov v preskúmvanej veci vzhľadom na celkom odlišný skutkový základ (išlo o svojvoľne zabratý pozemok a v tomto prípade ide o stavbu postavenú so súhlasom vlastníka pozemku) vôbec neprichádza do úvahy. Rovnako nedôvodne a účelovo žalobca v odvolaní namieta nepreukázanie existencie konkludentnej dohody o bezodplatnom užívaní predmetného pozemku. Konkludentné uzavretie takejto dohody žalobca netvrdil a ani od neho neodvodzuje oprávnenie na užívanie pozemku žalobcu, keď argumentuje výslovným (opak konkludentného) súhlasom pôvodného vlastníka s užívaním pozemku, ktorého udelenie bolo v konaní bezpochyby preukázané.

11. Na základe dostatočne a správne ustáleného skutkového stavu veci súd prvej inštancie spor správne posúdil aj po právnej stránke, keď dospel k záveru, že žalobcovi proti žalovanému nevzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 451 Občianskeho zákonníka, pretože žalovaný disponuje právnym titulom na bezodplatné predmetné užívanie pozemku žalobcu, za ktorý považoval vecné bremeno, ktoré žalovanému vzniklo už aj vydržaním v súlade s obsahom listu bývalého Národného výboru hlavného mesta Slovenska Bratislavy, útvaru územného plánovania a architektúry

zo dňa 24.08.1970, avšak taktiež priamo zo zákona na základe ustanovenia § 24 zák. č. 182/1993 Z.z. v znení účinnom ku dňu 01.09.1993. Pokiaľ ide o vydržanie vecného bremena, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade boli splnené predpoklady na vydržanie vecného bremena práva stavby v zmysle ust. § 151o v spojení s § 134 Občianskeho zákonníka. Neopodstatnene žalobca v odvolaní v súvislosti s vydržaním vecného bremena namieta, že žalovaný nemohol byť dobromyseľný v držbe predmetného pozemku, nakoľko mal vedomosť o tom, že nie je vlastníkom pozemku pod stavbou. Otázka vedomosti o vlastníckom pozemku by totiž bola v danej veci relevantná iba ak by žalovaný tvrdil, že sa stal vlastníkom daného pozemku. Keďže však v tomto prípade ide o vydržanie vecného bremena a nie vlastníckeho práva, je táto jeho vedomosť bez právneho významu. Za kľúčové však odvolací súd považuje najmä to, že súd prvej inštancie správne vychádzal z toho, že došlo k vzniku vecného bremena podľa § 23 ods. 4 v spojení s § 24 zákona č. 182/1993 Z.z., ktorého obsahom je právo stavby zaťažujúce každého vlastníka predmetného pozemku, teda aj žalobcu, v prospech vlastníka danej stavby, teda v prospech žalovaného. Práve vznik tohto vecného bremena je podľa odvolacieho súdu rozhodujúci pre posúdenie otázky, či žalovaný disponuje titulom na užívanie daného pozemku, ktorý vylučuje vznik práva žalobcu proti žalovanému na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatneného podanou žalobou.

12. Neopodstatnene žalobca v odvolaní, rovnako ako v konaní na súde prvej inštancie, v tomto smere argumentuje tým, že k vzniku zákonného vecného bremena nemohlo dôjsť z dôvodu nespĺnenia všetkých zákonom stanovených predpokladov vyplývajúcich z ust. § 24 ods. 1 zák. č. 182/1993 Z.z., pretože nie je splnená podmienka, podľa ktorej sa ustanovenia citovaného zákona týkajúce sa bytového domu vzťahujú aj na budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu, iba ak je v nich najmenej jedna tretina podlahovej plochy určená na bývanie a majú najmenej štyri byty, čo daná stavba nespĺňa, odvolací súd aj tieto jeho námietky považuje za nedôvodné. Z hľadiska splnenia podmienok na aplikáciu Zákona o vlastníctve bytov na danú stavbu vo vlastníctve žalovaného je totiž rozhodujúce, že v čase nadobudnutia účinnosti tohto zákona nebolo použitie zákona na iné stavby vyhradené iba na budovy, v ktorých je najmenej jedna tretina podlahovej plochy určená na bývanie a majú najmenej štyri byty, avšak ustanovenia tohto zákona, teda aj jeho ustanovenie § 23, z ktorého vyplýva vznik vecného bremena práva stavby, sa primerane vzťahovali aj na budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu. V tejto súvislosti žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu správne odkázal právne závery ustálenej súdnej praxe, vyslovené okrem iného aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. marca 2008, sp. zn. 5 Cdo 32/2007, podľa ktorých sa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. primerane vzťahujú aj na budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu. Už zo samotného pojmu "budova, ktorá nemá charakter bytového domu" je zrejmé, že ide o stavby, ktoré vzhľadom na svoje stavebno-technické usporiadanie a účel užívania uvedený v kolaudačnom rozhodnutí sú určené na iné účely ako na bývanie. Za takéto budovy možno považovať tie stavby, ktoré nespĺňajú kritériá určené pre obytné domy, teda najmä tie budovy, v ktorých zo súčtu podlahovej plochy všetkých miestností, pripadajú aspoň dve tretiny na nebytové priestory, obdobne možno za budovu, ktorá nemá charakter bytového domu považovať stavbu, pri ktorej prevažuje iná funkcia ako funkcia bývania (napr. administratívne budovy, budovy reštaurácií, školské budovy a pod.). Je však naviac nesporné, že daná stavba od počiatku obsahovala aj viaceré byty, a preto niet pochyb o tom, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení došlo v tomto prípade v dôsledku aplikácie ust. § 23 ods. 4 v spojení s § 24 zákona č. 182/1993 Z.z. v znení účinnom od 01.09.1993, k vzniku zákonného vecného bremena, ktoré zakladá oprávnenie žalovaného bezodplatne užívať na umiestnenie predmetnej stavby pozemok vo vlastníctve žalobcu. Nedôvodná a účelová je pritom v tomto smere námietka žalobcu, že toto vecné bremeno nevzniklo, pretože nie je zapísané v katastri nehnuteľností. K vzniku zákonného vecného bremena totiž dochádza už okamihom splnenia zákonom predvídaných skutočností a jeho zápis do katastra nehnuteľností má iba deklaratórny (a nie konštitutívny) charakter.

13. Nedôvodne žalobca v odvolaní v tejto súvislosti poukazuje na to, že o nemožnosti aplikácie zákona č. 182/1993 Z. z. na stavbu žalovaného svedčia tiež rozhodnutia Okresného úradu Bratislava z 12.12.2018 č. Vo52/2018-ZSe a Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor zo dňa 27.09.2018 č. V-16025/2018, v ktorých správne orgány konštatovali nemožnosť použitia § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. na iné budovy nemajúce charakter bytového domu a názor žalovaného považovali za nemajúci oporu v zákone a v rozpore s § 24 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z., pričom nakoľko uvedené rozhodnutia neboli doposiaľ účinne spochybnené, v záujme zachovania právnej istoty nie je možné, aby jeden štátny orgán rozhodol o nemožnosti aplikácie § 24 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. na predmetnú budovu a ďalší orgán odôvodnil svoje rozhodnutie aplikáciou § 24 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. na totožnú stavbu.

Odhliadnuc od toho, že súd v tomto konaní nie je označenými rozhodnutiami správnych orgánov viazaný a navyiac predmetom správnych konaní sú celkom iné otázky, treba zdôrazniť, že s nimi vyslovenými názormi, na ktoré účelovo žalobca odkazuje, sa odvolací súd nestotožňuje, pričom navyiac sú v zjavnom rozpore s vyššie citovanou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR. Ani táto odvolacia námietka žalobcu preto nemôže obstáť.

14. V nadväznosti na vyššie uvedené, keď súd prvej inštancie na základe dostatočne a správne ustáleného skutkového stavu veci správne vychádzal z toho, že žalovanému ako vlastníkovi predmetnej stavby svedčí právo na bezodplatné užívanie daného pozemku žalobcu titulom vecného bremena, sa odvolací súd stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že podanú žalobu je potrebné v merite veci zamietnuť, pretože žalovaný sa vzhľadom na existenciu právneho dôvodu na bezodplatné užívanie pozemku nemohol jeho užívaním na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť a za tohto stavu nemohlo žalobcovi proti žalovanému vzniknúť ani právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatneného podanou žalobou.

15. Odvolací súd preto za stavu, keď súd prvej inštancie na základe dostatočne a správne zisteného skutkového stavu správne posúdil vec i po právnej stránke, a žalobca vo svojom odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti ani právne závery, ktoré by mohli spochybníť správnosť právnych záverov súdu prvej inštancie, na ktorých tento založil svoje rozhodnutie, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1,2 C.s.p.).

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 C.s.p., a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, pričom o ich výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).